

Københavns Kommune
Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17
1592 København V

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Sagsnr. 2012-167478: Donekrogens interne skole

23-06-2015

Til orientering sender jeg en kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til
Behandlingshjemmet Donekrogen.

Dok.nr. 13/03220-7/MV
Bedes oplyst ved henvendelse

Med venlig hilsen

+ bilag

Jørgen Steen Sørensen

Skilleark

Dokumentnummer: 13/03220-7

Behandlingshjemmet Donekrogen
Ivar Lykkesvej 3
3630 Jægerspris

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Donekrogens interne skole

23-06-2015

Jeg har nu færdigbehandlet sagen om undervisningen i Donekrogens interne skole.

Dok.nr. 13/03220-6/MV
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg beklager, at min behandling af sagen er trukket ud. Det skyldes det store antal sager, der er og har været til behandling ved Folketingets Ombudsmand.

På baggrund af det materiale, som jeg har modtaget fra Donekrogen, samt tilsynsrapporterne fra Frederikssund Kommune må jeg lægge til grund, at Donekrogens interne skole i skoleåret 2013/14 underviste eleverne i den fulde fagrække efter folkeskoleloven. Jeg har derfor ikke grundlag for kritik.

Jeg må desuden lægge til grund, at lederen af Donekrogens interne skole i skoleåret 2013/14 ud fra en helt konkret, individuel vurdering og i overensstemmelse med de dagældende regler fritog en elev for undervisning i et enkelt fag. Jeg har derfor ikke grundlag for kritik.

I afsnittet "Ombudsmandens udtalelse" umiddelbart nedenfor fremgår mere om min undersøgelse og baggrunden for, at jeg er nået til dette resultat. Fra side 14 er der en kort sagsfremstilling.

Ombudsmandens udtalelse

1. Sagens baggrund

Kort tid efter oprettelsen af Ombudsmandens Børnekontor den 1. november 2012 foretog børnekontoret tilsynsbesøg på Behandlingshjemmet Donekrogen og to andre døgninstitutioner for børn og unge. De to andre institutioner var Tippen, der er en kommunal institution i Varde Kommune, og Nødebo-gård, der er en regional behandlingsinstitution for børn og unge med psykiatriske lidelser og udviklingsforstyrrelser beliggende i Hillerød Kommune.

Alle tre institutioner har interne skoler, og i forbindelse med tilsynsbesøgene var der særlig fokus på bl.a. undervisningen i de interne skoler.

På baggrund af tilsynsbesøgene besluttede jeg at indhente redegørelser og yderligere materiale om undervisningen i de tre interne skoler.

Jeg bad derfor i brev af 20. september 2013 de tre institutioner om en række oplysninger. Jeg oplyste, at formålet med at indhente redegørelserne og det yderligere materiale var at indsamle oplysninger til brug for en vurdering af, om der var grundlag for at iværksætte en generel undersøgelse af undervisningen i interne skoler på anbringelsessteder. Jeg henviste til § 17, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Ifølge bestemmelsen kan ombudsmanden iværksætte undersøgelser på eget initiativ.

Jeg gjorde samtidig opmærksom på, at jeg i forbindelse med børnekontorets kommende tilsynsvirksomhed eventuelt ville sende samme anmodning om oplysninger til andre anbringelsessteder med interne skoler.

På baggrund af nogle af de tilsynsbesøg, som børnekontoret efterfølgende har foretaget, har jeg bedt yderligere tre institutioner for børn og unge om oplysninger om undervisningen i deres interne skoler. Det drejer sig om tre private opholdssteder - Fonden Tagkærgaard, Den Selvejende Institution Bjerget og Fonden Bryggergården.

For så vidt angår Fonden Bryggergården har jeg imidlertid besluttet ikke at fortsætte min undersøgelse af den interne skole, da skolen og efterfølgende opholdsstedet er blevet nedlagt.

2. Afgrænsningen af min undersøgelse

I mit brev af 20. september 2013 til Donekrogen redegjorde jeg kortfattet for retsgrundlaget for specialundervisning i anbringelsessteder, og på den baggrund bad jeg Donekrogen om en redegørelse for, om undervisningen i den interne skole opfyldte de dagældende krav til fagrække og minimumstimetal. Jeg bad samtidig om at få tilsendt dokumentation for fag og timetal.

Hvis undervisningen i den interne skole ikke opfyldte kravene til fagrække og minimumstimetal, bad jeg Donekrogen om at redegøre for, hvilke forhold og udfordringer, der lå bag eller var årsag dertil.

Desuden bad jeg Donekrogen om at oplyse, om nogle af skolens elever var fritaget for undervisning i enkelte fag eller havde fået nedsat deres timetal.

Hvis det var tilfældet, bad jeg Donekrogen om at vedlægge dokumentation for fritagelsen eller nedsættelsen.

Min undersøgelse vedrører skoleåret 2013/14.

I forbindelse med folkeskolereformen, der trådte i kraft den 1. august 2014, blev der fastsat nye regler om undervisningstimetæl. Minimumstimetallene i folkeskolens fagrække er steget for 1.-9. klasse, og de opgøres på en enklere måde end tidligere. Både minimumstimetallene og de vejledende timetal for fagene fremgår nu af et bilag til folkeskoleloven.

På baggrund af de ændrede regler og afgrænsningen af min undersøgelse til skoleåret 2013/14 har jeg valgt at fokusere på spørgsmålene om fagrække og fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag. Spørgsmålet om minimumstimetal indgår derfor ikke i min undersøgelse.

3. Retsgrundlaget

3.1. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

Det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til de børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte.

Det fremgår af § 20, stk. 2, jf. § 3, stk. 2, i folkeskoleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 20. juni 2014. På tidspunktet for min høring af 20. september 2013 til Donekrogen var det lovbekendtgørelse nr. 521 af 27. maj 2013 om folkeskolen, der var gældende.

Specialundervisning kan indrettes i et anbringelsessted, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, (folkeskolelovens § 20, stk. 5).

Kommunalbestyrelsen kan efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet (folkeskolelovens § 22, stk. 5).

Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (folkeskolelovens § 3, stk. 3).

Ministeren har udnyttet den nævnte bemyndigelse og fastsat regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i to forskellige bekendtgørelser.

Reglerne findes dels i *bekendtgørelse* nr. 693 af 20. juni 2014 om *folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand*, som trådte i kraft den 1. august 2014. På tidspunktet for min høring af 20. september 2013 til Donekrogen var det bekendtgørelse nr. 380 af 28. april 2012 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, der var gældende.

Reglerne findes desuden i *bekendtgørelse* nr. 702 af 23. juni 2014 om *specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder*, som trådte i kraft den 1. august 2014. På tidspunktet for min høring af 20. september 2013 til Donekrogen var det bekendtgørelse nr. 407 af 25. april 2013 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der var gældende.

Henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et anbringelsessted forudsætter, at eleven af de sociale myndigheder af sociale grunde er anbragt i et anbringelsessted, og at det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i anbringelsesstedet, f.eks. på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder. Det fremgår af § 1 i bekendtgørelsen om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Beliggenhedskommunen følger udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand i anbringelsessteder, og tager efter forhandling med anbringelseskommunen og anbringelsesstedet mindst én gang om året stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte eller ændres, eller om eleven skal henvises til et undervisningstilbud i folkeskolen, herunder til et undervisningstilbud i en specialklasse eller en specialskole.

Beslutningen træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Disse regler findes i § 4 og § 8 i den gældende bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder. I den tidligere bekendtgørelse var det § 5 og § 9.

3.2. Fagrække

Specialpædagogisk bistand til elever i anbringelsessteder omfatter bl.a. undervisning i folkeskolens fag og fagområder. Undervisningen skal tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger.

Jeg henviser til § 2, nr. 3, i bekendtgørelsen om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Time- og læseplanerne for undervisningen i en intern skole på et anbringelsessted skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4.

Det fremgår af § 14, stk. 2, og § 15, stk. 2, i den gældende bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder. På tidspunktet for min høring af 20. september 2013 til Donekrogen fremgik det af § 15, stk. 2, i den tidligere bekendtgørelse.

Den fulde fagrække er for 1.-9. klasse de humanistiske fag (dansk, engelsk, kristendomskundskab, historie og samfundsfag), naturfagene (matematik, natur/teknologi, geografi, biologi og fysik/kemi) og de praktiske/musiske fag (idræt, musik, billedkunst, håndværk og design samt madkundskab). Sidstnævnte to fag hed tidligere håndarbejde og sløjd samt hjemkundskab.

Undervisningen i en intern skole kan gives eleven på et lavere klassetrin end nævnt i de ovenfor anførte bestemmelser i folkeskoleloven.

Det fremgår af § 10, stk. 1, i den gældende bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 18 i den gældende bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

På tidspunktet for min høring af 20. september 2013 til Donekrogen fremgik det af § 12, stk. 2, i den tidligere bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 18 i den tidligere bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Ved lov nr. 212 af 4. marts 2013 om ændring af folkeskoleloven blev den daværende børne- og undervisningsminister bemyndiget til at fastsætte regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder (jf. folkeskolelovens § 20, stk. 8). Lovændringen trådte i kraft den 1. maj 2013 og fandt anvendelse fra skoleåret 2013/14.

Forslaget om den nævnte bemyndigelse til ministeren blev fremsat med henblik på at styrke kvaliteten af undervisningen på de interne skoler.

Om baggrunden for lovforslaget fremgår det bl.a. af forarbejderne til loven, at der i 2011 blev nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Finansministeriet, KL, Social- og Integrationsministeriet samt Ministeriet for Børn og Undervisning. Arbejdsgruppen fik bl.a. til opgave at iværksætte en undersøgelse af kvaliteten af undervisningen i de interne skoler på anbringelsessteder.

Der er bl.a. anført følgende om arbejdsgruppens undersøgelse:

”Arbejdsgruppens analyse af kvaliteten af undervisningen på anbringelsessteder fremgår af rapporten 'Afrapportering fra den tværministerielle arbejdsgruppe om anbragte børns og unges undervisning på interne skoler' fra maj 2012. Arbejdsgruppens analyse bygger på en undersøgelse, der er gennemført af Rambøll Management Consulting. Resultaterne af Rambølls undersøgelse fremgår af rapporten 'Kortlægning af undervisning på døgninstitutioner, opholdssteder og dagbehandlingstilbud' fra marts 2012.

Arbejdsgruppens analyse viser, at der fortsat er behov for at styrke kvaliteten af undervisningen i de interne skoler og for at understøtte, at en større andel af de anbragte børn og unge får et undervisningstilbud i folkeskolen.

For så vidt angår de interne skoler på anbringelsessteder viser analysen overordnet, at skolerne har svært ved at redegøre præcist for antallet af timer, der undervises i de enkelte fag. Analysen viser endvidere, at undervisningen fokuserer på fag som dansk, matematik og engelsk, ligesom de fleste elever fokuserer på dansk, matematik og engelsk i forbindelse med aflæggelse af folkeskolens afgangsprøver. En relativ høj andel af eleverne fritages for andre fag i fagrækken, obligatoriske test samt afgangsprøver. Disse resultater skal ses i lyset af, at flertallet af elever ifølge skolernes vurdering ikke er fagligt alderssvarende. Eleverne har også oplevet mange afbrydelser af deres skolegang.

Arbejdsgruppen har desuden henvist til, at tidligere undersøgelser og statistiske analyser af unges gennemførelse af folkeskolen og unges efterfølgende uddannelsesniveau har vist, at langt flere unge, der har været anbragt i anbringelsessteder, ikke har gennemført folkeskolen og heller ikke har fået en videre uddannelse.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at der på den baggrund er behov for at styrke tilsynet med de interne skoler for at sikre, at eleverne får tilbudt den fulde fagrække, at minimumstimetallene bliver overholdt, og at der kun gives fritagelser for fag, når betingelserne herfor er opfyldt.”

Det er også anført i lovens forarbejder, at det er regeringens målsætning, at undervisningen på de interne skoler skal leve op til kravene i folkeskolelovgivningen, herunder at eleverne skal tilbydes den fulde fagrække og aflægge folkeskolens afgangsprøver.

Jeg henviser til forslaget til lov nr. 212 af 4. marts 2013, lovforslag nr. L 96 af 29. november 2012 til lov om ændring af lov om folkeskolen (*Bemyndigelse til at fastsætte regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder mv.*), Folketingstidende 2012-13, lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 1.2. og 2.2.

3.3. Særlig ordning for enkelte elever

Der er mulighed for at fravige kravene til fagrække i helt konkrete tilfælde.

Hvis en elev har usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik.

Afgørelse om fritagelse for undervisning i et fag skal træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Fritagelsen forudsætter forældrenes samtykke.

Det er desuden en betingelse, at eleven får anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Jeg henviser til § 13, stk. 1, i den gældende bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 18 i den gældende bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

På tidspunktet for min høring af 20. september 2013 til Donekrogen fandtes reglerne i § 14, stk. 1, i den tidligere bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 18 i den tidligere bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

4. Undervisningen i Donekrogens interne skole med hensyn til fagrække

Eleverne i en intern skole skal undervises i folkeskolens fulde fagrække inden for de tre fagblokke humanistiske fag, naturfag og praktiske/musiske fag, jf. punkt 3.2 ovenfor.

Min høring af 20. september 2013 til Donekrogen om undervisningen i den interne skole vedrørte skoleåret 2013/14. På dette tidspunkt fremgik fagrækken for 1.-9. klasse af § 5, stk. 2 og 3, i den tidligere lovbekendtgørelse nr. 521 af 27. maj 2013 om folkeskolen. Bestemmelserne havde følgende ordlyd:

”§ 5. ...

Stk. 2. Undervisningen i 1.-9. klasse gives inden for 3 fagblokke og omfatter for alle elever:

- 1) Humanistiske fag:
 - a) Dansk på alle klassetrin.
 - b) Engelsk på 3.-9. klassetrin.
 - c) Kristendomskundskab på alle klassetrin bortset fra det klassetrin, hvor konfirmationsforberedelsen finder sted.
 - d) Historie på 3.-9. klassetrin.
 - e) Samfundsfag på 8. og 9. klassetrin.
- 2) Praktiske/musiske fag:
 - a) Idræt på alle klassetrin.
 - b) Musik på 1.-6. klassetrin.
 - c) Billedkunst på 1.-5. klassetrin.
 - d) Håndarbejde, sløjd og hjemkundskab på et eller flere klassetrin inden for 4.-7. klassetrin.
- 3) Naturfag:
 - a) Matematik på alle klassetrin.
 - b) Natur/teknik på 1.-6. klassetrin.
 - c) Geografi på 7.-9. klassetrin.
 - d) Biologi på 7.-9. klassetrin.
 - e) Fysik/kemi på 7.-9. klassetrin.

Stk. 3. Der skal tilbydes eleverne undervisning i tysk (tilbudsfag) på 7.-9. klassetrin.”

Som svar på min anmodning om en redegørelse om undervisningen i Donekrogens interne skole har Københavns Kommune i brev af 11. november 2013 oplyst følgende:

”...

Donekrogens undervisning

Donekrogens interne skole opfylder de gældende krav til fagrække og minimumstimetal.

Donekrogen er beliggende i Jægerspris, og tilsynet med skolen varetages derfor af skoleforvaltningen i Frederikssund Kommune jf. folkeskoleloven. Seneste tilsyn er foretaget d. 4. oktober 2013 af skoleleder Susanne Patij fra Jægerspris Skole. Tilsynsrapporten er vedlagt som bilag 1.

Af tilsynsrapporten fremgår det, at indskoling, 1.-3. kl., har 25 ugentlige lektioner, mellemtrinnet, 4.-6. kl. har 26 lektioner, og udskolingselever, 7.-9. kl. har 28 lektioner. Donekrogens oversigt over timetal er vedlagt som bilag 2. Heraf fremgår også elevernes timetal fordelt på de 3 fagområder - humanistiske fag, naturfag samt praktisk/musiske fag på de forskellige trin.

Tilsynsførende konkluderer, at Donekrogen opfylder minimumstimetallet. Der undervises ifølge det vedhæftede skema (bilag 3) i folkeskolens fagrække. Der er bemærkning fra tilsynsførende om, at klassens tid er tildelt som en ekstra lektion i faget dansk, svarende til den praksis, der er gældende i folkeskolen.

...

Derudover er årsplanerne vedlagt som bilag 5. I den forbindelse skal det bemærkes, at ugeplanen er den samme igennem hele skoleåret bortset fra de uger og datoer, der er nævnt i den fælles årsplan.

..."

Jeg har sammen med redegørelsen modtaget en opgørelse over minimumstimetallet fordelt på henholdsvis de tre fagblokke (humanistiske fag, naturfag og praktiske/musiske fag) og hvert enkelt fag på hvert enkelt klassetrin fra 3. til 9. og 10. klasse.

Jeg har desuden modtaget ugeskemaer for hvert klassetrin fra 3. til 9. og 10. klasse med angivelse af de fag, der blev undervist i fra mandag til fredag. For hvert skema er desuden angivet navnene på eleverne på det pågældende klassetrin.

I skoleåret 2013/14 har Frederikssund Kommune foretaget et anmeldt tilsynsbesøg på Donekrogens interne skole den 4. oktober 2013 og et uanmeldt tilsynsbesøg den 8. januar 2014. I tilsynsrapporten om sidstnævnte besøg er der bl.a. anført følgende (s. 3 f.):

"Tilsynsførende har gennemgået elevskemaer for hver eneste årgang ved tilsynsbesøg oktober 2013.

Indskolingselever har ifølge de udleverede skemaer 25 lektioner, mellemtrinselever 26 lektioner og udskolingselever 28 lektioner.

Der undervises ifølge skemaerne i folkeskolens fagrække. Klassens tid optræder ikke som et selvstændigt fag, men er tildelt som en ekstra lektion til faget dansk (helt i overensstemmelse med den praksis, der finder anvendelse i folkeskolen).

Skoleleder har fremsendt oversigt over elevernes timetal fordelt på de tre fagområder: humanistiske fag, naturfag samt praktisk/musiske fag.

Ifølge de tilsendte materialer opfylder Donekrogen minimumstimetallet.”

På baggrund af det materiale, som jeg har modtaget fra Donekrogen, samt tilsynsrapporterne fra Frederikssund Kommune må jeg lægge til grund, at Donekrogens interne skole i skoleåret 2013/14 underviste eleverne i den fulde fagrække efter folkeskoleloven. Jeg har derfor ikke grundlag for kritik.

5. Fritagelse af elever fra undervisning i enkelte fag

Som nævnt ovenfor er begrænsninger i fagrækken kun muligt, når betingelserne for fritagelse for undervisning i et fag er opfyldt ud fra en konkret individuel vurdering af den enkelte elev.

Hvis en elev har usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan skolelederen på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering af den enkelte elev træffe afgørelse om at fritage eleven for undervisning i det enkelte fag.

Fritagelsen forudsætter forældrenes samtykke, og at eleven får anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Jeg henviser til § 14, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 380 af 28. april 2012 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 18 i bekendtgørelse nr. 407 af 25. april 2013 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, som var gældende for skoleåret 2013/14.

Som svar på min anmodning om oplysninger om, hvorvidt nogle af Donekrogens elever var fritaget for undervisning i enkelte fag, har Københavns Kommune i brev af 11. november 2013 oplyst følgende:

”Vedr. fritagelse for undervisning.

Kun en enkelt elev er fritaget for engelsk pga. massive sproglige og indlæringsmæssige vanskeligheder. I bilag 4 er der vedlagt test og vurderinger fra PPR Frederikssund, som ligger til grund for beslutningen om fritagelse, som også fremgår af bilaget. Materialet fra PPR Frederikssund har også været forelagt tilsynet.

...”

Det fremgår af det bilagsmateriale, som jeg har modtaget, at lederen af Donekrogens interne skole den 12. august 2013 traf afgørelse om at fritage en elev for undervisning i engelsk i skoleåret 2013/14. Afgørelsen har følgende ordlyd:

”(A) er i indeværende skoleår 2013/2014 fritaget for engelskundervisning på baggrund af massive sproglige vanskeligheder samt indlæringsvanskeligheder som beskrevet i bilag fra PPR Frederikssund. Begge test er foretaget i oktober 2011.

(A's) engelsktimer er således erstattet af dansktimer, hvor der arbejdes intensivt med dette.

Beslutningen er truffet i samarbejde med PPR Frederikssund, og det er ligeledes aftalt med (A's) mor. Der er enighed om, at vi for nuværende arbejder intensivt med det sproglige og danskfaglige, og at vi foretager en revurdering senest i juni 2014 med henblik på at træffe beslutning vedrørende skoleåret 2014/2015.”

Det fremgår af afgørelsen, at den blev truffet af skolelederen på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering fra PPR Frederikssund. Der var tale om fritagelse for undervisning i et enkelt fag (ikke dansk eller matematik) for skoleåret 2013/14, og eleven skulle undervises i dansk i stedet for. Det fremgår desuden, at der var indhentet samtykke fra elevens mor.

Afgørelsen er således truffet i overensstemmelse med reglerne i § 14, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 380 af 28. april 2012 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 18 i bekendtgørelse nr. 407 af 25. april 2013 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, som var gældende for skoleåret 2013/14.

Jeg har som nævnt ovenfor modtaget Donekrogens ugeskemaer for hvert klassetrin fra 3. til 9. og 10. klasse med angivelse af de fag, der blev undervist i fra mandag til fredag. For hvert skema er navnene på eleverne på det pågældende klassetrin angivet, og i forbindelse med den ovenfor omtalte elev, der var fritaget for undervisning, fremgår det, at eleven var fritaget for engelsk og i stedet blev undervist i dansk i de pågældende timer.

Frederikssund Kommune har i rapporten om sit tilsynsbesøg på Donekrogens interne skole den 4. oktober 2013 bl.a. anført følgende (s. 7):

”En enkelt elev er fritaget for et enkelt fag. Tilsynsførende har fået forelagt dokumentation fra PPR for denne fritagelse.

På Donekrogen er det et erklæret mål, at alle elever som hovedregel ikke skal fritages og at fritagelser skal være veldokumenterede.”

I kommunens rapport om det uanmeldte tilsynsbesøg den 8. januar 2014 fremgår desuden følgende (s. 6 og 7):

”...

Donekrogen har en enkelt elev som er fritaget for engelsk grundet massive sproglige og indlæringsmæssige vanskeligheder.

...

Tilsynsførende har ved dette tilsynsbesøg gennemgået PPV for 7 tilfældigt udvalgte elever (3 udskolingselever og 4 mellemtrinselever).

De udvalgte elever er velbeskrevne. Ingen af de udvalgte elever har fritagelse og undervises derfor alle i hele folkeskolens fagrække. ...”

På baggrund af det materiale, som jeg har modtaget fra Donekrogen, samt tilsynsrapporterne fra Frederikssund Kommune må jeg lægge til grund, at lederen af Donekrogens interne skole i skoleåret 2013/14 ud fra en helt konkret, individuel vurdering og i overensstemmelse med de dagældende regler fritog en elev for undervisning i et enkelt fag. Jeg har derfor ikke grundlag for kritik.

6. Henvendelse til Undervisningsministeriet

Til Donekrogens orientering kan jeg oplyse, at jeg påtænker at rette henvendelse til Undervisningsministeriet for at gøre ministeriet opmærksom på resultatet af min undersøgelse vedrørende undervisningen på de interne skoler.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi sendes til:

Frederikssund Kommune

Københavns Kommune

Sagsforløb

I brev af 7. november 2012 til Behandlingshjemmet Donekrogen varslede jeg, at Ombudsmandens Børnekontor ville foretage et tilsynsbesøg på institutionen. Besøget ville omfatte både døgninstitutionen og den interne skole. Jeg oplyste, at besøget primært ville blive gennemført ved samtaler med Donekrogens ledelse og medarbejdere, repræsentanter for børnene og de børn, der måtte ønske det, og at der særligt ville være fokus på bl.a. undervisning.

Til brug for forberedelsen af tilsynsbesøget bad jeg bl.a. om oplysninger om antallet af børn i den interne skole og antallet af børn i anden skole, overenskomsten mellem Donekrogen og Københavns Kommune om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse (jf. § 11 i bekendtgørelse nr. 793 af 12. juli 2012 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder), skolens læseplaner (folkeskolelovens § 10, stk. 3), resultater af test (folkeskolelovens § 13 a), kommunens kvalitetsrapport (folkeskolelovens § 40 a) og de tre seneste elev- og uddannelsesplaner (folkeskolelovens § 13 b).

Jeg bad også om en kort redegørelse for, hvilke væsentlige, problematiske hændelser den interne skole havde oplevet inden for det seneste år, og hvilke faglige (ikke økonomiske) hovedudfordringer skolen havde haft i 2012.

Forud for tilsynsbesøget modtog jeg materialet vedrørende Donekrogens interne skole. Jeg modtog samtidig en redegørelse fra Donekrogen om den interne skoles faglige hovedudfordringer i 2012. Donekrogen anførte bl.a. følgende:

”Opretholdelse af minimumstimetal samt dækning af fagrækken.

Det er en tilbagevendende udfordring at få ressourcerne til at række i forhold til at overholde minimumstimetallet for alle elever.

Alle vores elever bliver undervist i det antal timer og de fag, de skal have ifølge minimumstimetallet, men det betyder, at der ikke i alle timer kan være to lærere i klasserne. I nogle ydertimer er der således én lærer til en elevgruppe, hvor alle elever har specialundervisningsbehov. Det har krævet en vis omstillingsproces for forståelsen af opgaven. I løbet af dette skoleår afprøves forskellige modeller/metoder for at få den bedst mulige undervisningssituation også i disse timer. Ligeledes er det en tilbagevendende udfordring at dække fagrækken og have de nødvendige faglokaler i forhold til f.eks. fysik og idræt til rådighed. Dette løses i samarbejde med de lokale skoler.

Fokus på læsning

Vi har siden starten af skoleåret 2011/2012 arbejdet med en styrket indsats i forhold til læsning. Dette indebærer, at en lærer er under uddannelse til læsevejleder (uddannelsen afsluttes nov. 2012), hvilket giver os mulighed for at udvikle og optimere læseundervisningen yderligere. Vi ser allerede elever, der har forbedret deres læsestandpunkt svarende til to skoleår på bare et år og ser generelt rigtig gode resultater af indsatsen.

Denne indsats er fortsat et fokusområde på skolen.

Målet for indsatsen er:

- at se en kontinuerlig udvikling i alle elevers læsekompetencer
- at læsning skal være en del af alle fag
- at alle børn læser hver dag i hele deres skoleforløb
- at udvikle elevernes sproglige kompetencer og begrebsapparat

PALS

I samarbejde med andre interne skoler og dagbehandlingsskoler i Københavns Kommune og Servicestyrelsen er Donekrogens skole i gang med implementering af PALS (Positiv Adfærd i Læring og Samspil). PALS er en helhedsorienteret og inkluderende udviklingsmodel, hvor målet er at styrke elevernes skolefaglige og sociale kompetencer og derigennem forebygge og reducere adfærdsproblemer. Vi har på Donekrogens interne skole valgt at arbejde med PALS for at styrke en fælles pædagogisk linje, hvor der arbejdes systematisk på at fremme et positivt læringsmiljø for alle.

PALS er evidensbaseret og tager sit afsæt i en anerkendende platform, hvor positiv involvering, opmuntring, ros og kollektiv belønning operationaliseres og styrkes i praksis. Målet er at skabe et positivt læringsmiljø for alle elever og alle voksne. I arbejdet med PALS arbejdes der med målrettet handling og kontinuerlig refleksion og evaluering af egen praksis.

Implementeringen af PALS forventes at tage 3 år. I det første år uddannes personalet, og der arbejdes blandt andet med kortlægning af indsatskomponenter og interventioner. Der arbejdes med at definere tydelige forventninger til positiv adfærd, som skal gælde overalt på skolen. Herefter undervises eleverne i forventningerne for at sikre, at alle kender dem. Der udvikles gode rutiner for bekræftelse, opmuntring og anerkendelse for at styrke den adfærd, der forventes af eleverne gentager sig og dermed rodfæster sig som rutiner.

...”

Børnekontorets tilsynsbesøg fandt sted den 12. december 2012. På dette tidspunkt gik 26 af Donekrogens børn i den interne skole, mens 6 børn gik i folkeskole, og et barn gik i børnehave. Besøgsholdet blev vist rundt i den interne skole på et tidspunkt, hvor eleverne havde undervisning. Spørgsmål vedrørende skolen og undervisningen blev drøftet både i forbindelse med besøgsholdets indledende og afsluttende samtale med ledelsen.

Under tilsynsbesøget oplyste Donekrogen bl.a., at der de seneste år havde været en øget fokusering på faglighed i den interne skole. Der var blevet ansat en ny skoleleder og flere nye lærere, og der var sket fornyelser i undervisningsmaterialet. Donekrogen havde på den baggrund kunnet konstatere en stigning i det faglige niveau. Det blev desuden oplyst, at eleverne i den interne skole bliver udsluset til folkeskolen så snart, det er muligt. Det er PPR Frederikssund, der visiterer og følger eleven tæt i udslusningsperioden.

Ved brev af 20. september 2013 meddelte jeg Donekrogen, at jeg afsluttede sagen om tilsynsbesøget vedrørende selve døgninstitutionen. Med hensyn til den interne skole bad jeg i et særskilt brev af samme dato Donekrogen om en redegørelse for timetal og fagrække.

Københavns Kommune sendte mig på vegne af Donekrogen den 11. november 2013 en redegørelse og forskelligt materiale om undervisningen i den interne skole.

Bagside

Antal filer:

2
